

Nr 46

Utlåtande i anledning av framställning från delegerade för riksdagens verk angående bestämmelser om tjänstgöringstraktamente till JO:s och MO:s ställföreträdare.

Delegerade för riksdagens verk har i skrivelse till bankoutskottet den 29 oktober 1964 hemställt, att utskottet ville föreslå riksdagen att, med tillämpning från och med den 1 juli 1964, besluta att för JO:s och MO:s ställföreträdare skall under ämbetsutövning i Stockholm tillämpas samma bestämmelser om traktamente som gäller för tjänsteman i allmänhet vid riksdagens verk, varvid den befogenhet, som enligt 7 § 5 mom. tilläggsbestämmelserna till allmänna resereglementet tillkommer vederbörande myndighet, skall utövas av delegerade.

I sin framställning anmäler delegerade, att justitieombudsmannen i skrivelse till delegerade den 13 maj 1964 väckt frågan om ändrade traktamentsbestämmelser beträffande sin ställföreträdare. Delegerade, som funnit sig sakna befogenhet att själva avgöra frågan, anför i ärendet följande:

År 1939 godkände riksdagen i samband med beslut om nytt avlöningsreglemente för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk bestämmelse angående avlöning åt JO och MO samt deras ställföreträdare. Därvid bestämdes, att till dessa ställföreträdare skulle utgå arvode motsvarande den lön, som tillkom justitieombudsmannen respektive militieombudsmannen. Därjämte skulle ställföreträdaren, om han icke var bosatt i Stockholm eller någon av dess förorter, under ämbetsutövning i Stockholm äga uppbära tjänstgöringstraktamente enligt de grunder, som voro eller kunde bli fastställda för tjänstemän vid den civila statsförvaltningen, dock att traktamentet för tiden till och med sjätte månadens utgång fick uppbäras med högst hälften av det traktamentsbelopp, som enligt nyssnämnda grunder gällde för tjänstemän i motsvarande löneställning.

Samtidigt föreskrev riksdagen, att det skulle ankomma på delegerade att meddela de närmare bestämmelser, som erfordrades beträffande frågor, som här avses. (Se BoU:s utl. 1939: 60, bil. IV.) Dessa bestämmelser överensstämde i stort sett med de regler, som gällde dessförinnan och vilka intagits i 1929 års reglemente för riksgäldskontoret (§ 32 punkterna 7 och 8).

I det förslag till 1947 års avlöningsreglemente för riksdagens verk, som framlades av särskilt tillkallade sakkunniga, intogs i 39 § 4 mom. bestämmelser om arvode och tjänstgöringstraktamente till JO:s och MO:s ställföreträdare i sak överensstämmande med de ovan angivna. Sedan reglementsförslaget förelagts 1947 års riksdag, beslöt riksdagen bemyndiga delegerade att i huvudsaklig överensstämmelse med sagda förslag utfärda provisoriska avlöningsbestämmelser för tjänstemän vid riksdagens verk för

tiden intill den 1 juli 1948. (Se BoU:s utl. 1947:58.) I anledning av där-om av förenämnda sakkunniga avgivet förslag beslöt delegerade den 14 juli 1947 att av systematiska skäl utesluta här avsedda bestämmelser om arvode och tjänstgöringstraktamente till ersättarna ur avlöningsreglementet och att utfärda dessa bestämmelser separat utan ändrad formulering.

Den 20 juli 1948 utfärdade delegerade enligt bemyndigande av riksdagen (se BoU:s utl. 1948:51) 1948 års ännu gällande avlöningsreglemente för riksdagens verk. Samtidigt antecknades till delegerades protokoll, att de av delegerade den 14 juli 1947 meddelade bestämmelserna angående arvode m. m. till JO:s och MO:s ställföreträdare fortfarande skulle äga tillämpning även efter det nya avlöningsreglementets ikraftträdande.

Av det anförda framgår, att nu gällande regler angående tjänstgörings-traktamente till JO:s och MO:s ersättare varit oförändrade sedan juli 1939 och med i huvudsak enahanda innehåll under åtskilliga år dessförinnan. Till statstjänsteman i allmänhet utgår för närvarande helt traktamente enligt allmänna resereglementet under de 15 första kalenderdygnen som en förrättning pågår. Därefter reduceras traktamentet enligt 7 § tilläggsbestämmelserna till allmänna resereglementet, därvid reduktionen blir mindre om förrättningsmannen har eget hushåll än om så ej är fallet. Reduktionen avser alltid traktamentet för dag och, om förrättningsmannen redan från början eller vid senare tidpunkt underrättats om att vistelsen inom förrättningszonen kommer att fortgå minst 45 dagar, även traktamentet för natt. Det reducerade traktamentet för dygn utgör mindre än hälften av oducerat dygnstraktamente även för förrättningsman med eget hushåll. Bestämmelserna kompletteras med ett stadgande om att vederbörande myndighet skall, om den finner särskilda skäl därtill föranleda, besluta om ytterligare nedsättning av traktamentet eller att sådant ej skall utgå (7 § 5 mom. förenämnda tilläggsbestämmelser).

Beräknas en ställföreträdare tjänstgöringsperiod komma att omfatta minst 45 dygn, vilket för närvarande i allmänhet är förhållandet åtminstone för JO:s ställföreträdare, kommer traktamentet för dygn enligt gällande grunder att, om denne har eget hushåll, från och med 16:e dygnet utgöra 14 kronor. Det synes uppenbart, att ett dylikt belopp icke motsvarar ställföreträdarens ökade kostnader för uppehållet i Stockholm. Nuvarande bestämmelser i ämnet — vilka för övrigt är inkonsekventa såtillvida, att efter sex månaders sammanhängande tjänst traktamente må utgå enligt samma grunder som gäller för statstjänstemän i allmänhet, om ej delegerade skulle annat föreskriva — tillkom under förhållanden helt olika de nu rådande. I likhet med JO anser delegerade, att det icke finnes någon anledning att längre tillämpa andra och för ställföreträdare oförmånligare regler om traktamente än som gäller för statstjänstemän i allmänhet. Det synes få tillkomma delegerade att när det gäller tillämpningen av 7 § 5 mom. tilläggsbestämmelserna till allmänna resereglementet fungera som »vederbörande myndighet». Det skulle därmed ankomma på delegerade att besluta angående eventuell nedsättning i eller upphörande av eljest utgående traktamente. En dylik befogenhet torde böra utnyttjas bl. a. om en ställföreträdare flyttar med sitt hushåll till Stockholm och icke behåller bostad på sin tidigare tjänstgöringsort eller har lägre kostnad för denna bostad än det sedvanliga traktamentet. De ändrade grunderna synes böra tillämpas räknat från och med den 1 juli 1964 och gälla såväl för JO:s som MO:s ställföreträdare.

Utskottet. I likhet med delegerade för riksdagens verk anser utskottet, att bestämmelserna om tjänstgöringstraktamente för JO:s och MO:s ställföreträdare under ämbetsutövning i Stockholm bör bringas att överensstämma med motsvarande bestämmelser för övriga statstjänstemän. Detta kan åstadkommas genom att det föreskrives, att i här avsedda fall skall tillämpas samma bestämmelser om traktamente som gäller för tjänstemän i allmänhet vid riksdagens verk. Den befogenhet, som enligt 7 § 5 mom. tilläggsbestämmelserna till allmänna resereglementet tillkommer vederbörande myndighet, bör därvid utövas av delegerade för riksdagens verk.

Av formella skäl torde ändringen böra fastställas att gälla från och med den 1 januari 1965. Utskottet finner emellertid skäligt, att de nya bestämmelserna övergångsvis får tillämpas även i ärende rörande sådant anspråk på traktamente som uppkommit under år 1964.

Åberopande vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen måtte bemyndiga delegerade för riksdagens verk att i enlighet med vad utskottet ovan angivit utfärda ändrade bestämmelser om tjänstgöringstraktamente till JO:s och MO:s ställföreträdare.

Stockholm den 1 december 1964

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Ståhle, Schmidt, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Nils Theodor Larsson, Augustsson och Åkerlund;

från a n d r a kammaren: herrar Regnéll, Berglund, fru Renström-Ingénäs, herrar Hansson i Önnarp, Hagnell, Bengtsson i Landskrona, Hyltander och Fridolfsson.